

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швдн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні“: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошенЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Чи українці штовхають Польшу в обійми Росії?

Про одну нову польську фальшиву тезу та її фальшиві висновки.

(З приводу виступу посла д-ра Дм. Левицького в закордонній комісії союму і його відгуку в польській пресі.)

Львів, 1. березня 1933.

Справа становища українців до риського миру і до пакту неагресії Польщі з СРСР. буде так довго актуальна, як довго існуватимуть ті міжнародні умови. Це — здається — річ зовсім зрозуміла, що українці використовують кожну нагоду, щоб своє негативне становище до тих умов задекларувати, пригадати. Зате видно по нинішній день частині польського політичного світа не зовсім ясно, чому те становище таке яскраво негативне. Колиж навіть побі-
жув зрозуміння правди, що іншого становища українці займати не можуть, то всеж польські політики й публіцисти намагаються доказувати нам, що нічого нам жалітися, протестувати чи взагалі „не годитися“, бо і риський мир і пакт неагресії повстав... з нашої вини!

Таку дивоглядну тезу вперше висунув гр. Ст. Лось у відомій своїй брошурі, виданій в українській мові, п. н. „Міжнародне положення Польщі та галицькі українці“. Виправдуючи риський мир недавній активний польський дипломат впевняв, що гарні польсько-російські закордонні відносини є наслідком поганих польсько-українських внутрішніх відносин. Жовуш ці останні відносини стали поганими — тільки українців, які в „неслушний час“ завели були з Польщею війну за Східну Галичину: мовляв, ремінісценції тої війни були серед польського громадянства ще надто живі й болючі, щоб можна було перейти над ними до лагідного порядку, а зрештою і дальший розвиток польсько-українських відносин казав Польщі шораздужче оглядатися за тіснішими взаєминами з Росією.

Така аргументація, на перший погляд не побавлена елементів логіки, по суті є зразком витяганої і викривленої історично-політичної полеміки, з якої поволи може нарости нова штучна польська легенда: це українці своїм ворожим становищем примусили Польшу шукати захисту у союзі з Росією! Небезпечну ознаку назрівання такої легенди додачуємо у вчорашній передовій статті львівської „Газети Поранної“ („Українці та польсько-совітський пакт про неагресію“). Вказати коротко на фальшиві заложення аргументів п. Лоса та непра-
вильні висновки названої статті вважаємо за доцільне хочби тому, що не хочемо згорі пере-
суджувати добру волю авторів нової легенди.

Очевидно, що передовик „Газ. Поранної“ каже правду, що керманія закордонної політики Польщі „мусить трактувати й пактувати з тим, хто фактично репрезентує по другому боці риської границі державну організацію й егзекутиву“, себто: що державна Польша му-
сить рахуватися з тою державною формою, яка нині існує на сході. Але й д-р Дмитро Левицький не дивувався в комісії закордонних справ самому пактові неагресії з СРСР. Він висловлю-
вав лише здивування, що польський міністр за-
кордонних справ і всі його земляки. вірять у справжнє поважне практичне значіння того пакту. Ми не дивуємося, що санаційний уряд який прийняв стільки інших ендецьких тез та реалізує їх у стільки інших ділянках — засвоїв собі також тезу ендеції про спільноту інтересів Польщі й Росії і ми дивуємося лише, що польські політики задовольняються ствердженням того факту та не беруть зовсім під увагу, що пакти, підписані представниками державної Польщі і державної Росії з виключенням інте-
ресів українського недержавного народу — мо-
жуть не витримати найближчої історичної про-
би... Колиж нині українські представники обме-
жуються до декларативного підкреслювання сего негативного становища, то нічого їм з цього приводу докоряти: бо справді важко від галицьких українців амагати, щоб вони в ни-

нішній своїй ситуації, в нинішній стадії польсько-українських взаємин, при нинішньому польському відношенні до українських вимог навіть у ділянці діточих молитв та народніх шкіл — ставили позитивну програму польської закордонної політики.

Виправдування, що „становище Польщі до Росії є у великій мірі функцією української дійсності, а українці є тут не тільки предметом, але й підметом“ — не витримує критики. Воно булоб тільки тоді правильне, колиб не поляки, а українці були винуватцями польсько-українських відносин. „Чим менше гарантії лояльно-
сти і співпраці дає українська меншина, тим кончеюшою стає асекурація від московських несподіванок. Це не є політична спекуляція, ли-
ше відрух елементарної логіки!“ Це розумуван-
ня гідне уваги, але та сама „елементарна логі-
ка“ каже поставити питання: хтож довів до того, що нині Польша мусить асекуватися від несподіванок на всі сторони та що товчком до тих асекурацій є найпоганіші відносини держа-
ви з одною п'ятою частиною своїх громадян?! Ми не вдаємося у розгляд питання „чиби було,

СЬОГОДНІ 2-ГО БЕРЕЗНЯ, 8.15 ВЕЧ.

П'ЯНІСТКА.

ГАЛЯ ЛЕВИЦЬКА

ВЕЛИКА САЛЯ МУЗ. Т-ВА ІМ. ЛИСЕНКА.

З української преси.

Москвофільство на Закарпатті.

Під заголовком „Москвофільство на Підкарпатті“ появилася цікава інформаційна стат-
тя в ужгородському „Українському Слові“, яку дозволимо собі навести майже повнотою.
Ред.

I.

Нема що казати, є це прикре явище: украї-
нське москвофільство, чи як це у нас вульгар-
но називають: кацалство. Тим більш воно при-
кре, коли набирає такого розмаху, як у нас, де
— здавалосяб — для його існування нема ані
відповідної традиції, ані ідейно-політичного об-
грунтування. Але коли воно всетаки є в нас,
значить, є й якісь сили, що його підтримують.
Найбільшої уваги з нашого боку заслуговують
вони, бо марна річ булоб — поборювати москво-
фільство, не знаючи його причин.

Хтож вони, оці стовпи „Народного Соеди-
ненія“, „Земледільського Союзу“, „Общества
Духовича“ і т. п.? Коли ближче приглянемося
цим групам, побачимо, що вони зв'язані між со-
бою тільки механічно, крім назви „руськіє“ не-
ма між ними групами нічого спільного.

II.

Перша й найсильніша група оцих „руських“
— це спадщина недавнього минулого. Є це мадя-
рони, що переходять під легальною і дуже
нигідною назвою „руських людей“.

Стара і дуже здібна мадярська аристокра-
тія, що зуміла була, будучи зовсім для Європи
чужою по культурі і малою числом, але вели-
кою духом, сотворити в Європі поважну держа-
ву — заїмпувала місцевим нашим компатріотам
своїм організаційним гоним. Розуміється,
вони доти будуть „руськими“, доки не переко-
наються, що чеськословацька республіка не є
ніякою фікцією, що ця держава є й буде та що
не вернеться вже ніколи на Підкарпаття довоєн-
ні мадярські часи.

III.

Друга група наших „руських“ — це типові
зразки конюнктизму. „Де добре — тільки там
наша батьківщина“. Чули ми цинічне признание
одного з них. І дійсно, вони показують це що-
денним своїм життям. Національно — вони „рус-
ськіє“; політично — вчора соц. дем., нині аграри,
завтра комуністи, або що — хіба вони знають
хто завтра буде при владі?! Без виїмку — всі
вони нездари, некультурні, люблять весело жи-
ти й жити з розкладу самого життя. Вони для
нас ніяк! По вдачі — полохливі, вони ані кори-
сти, ані поважної шкоди нікому не робили, не
зроблять і нам.

IV.

Третя група підк. москвофілів, дуже мала
числом — це чесні борці за російську велико-
державність, котрі говорять приблизно таке:
Чому в часі синтетичних національно-політич-
них процесів ми маємо шукати не способів об-
єднання, а навапакі сепарації близьких до себе
племінних організмів?! Чому германські племе-
на змогли об'єднатися біля Прусії і створили
могутню державу, а чому ми не можемо об'єд-
натися біля Росії і дати почин всеславянській
державі?!

Як бачимо, ціляють далеко і метко! Ця ца-
кава зрештою група наших москвофілів забу-
ває всетаки одну обставину, яка їх ідеалістич-
ний підхід до російської великодержави пе-
ретворює в нездійсненну мрію, а їх логічні ніби
розрахунки — в утопію.

V.

Всі живі новотвори бувають трітими, мін-
ними і надійними тільки тоді, коли окремі часті
сполучаються органічно, а для цього потрібна
спорідненість їх між собою. Для живих соціаль-
них організмів тією спорідненістю не є, як бачи-
мо з прикладу, швейцарської держави, ані мова,

жні племя, ані віра навіть, зате обов'язковою спільнотою, що буде одну державу, завжди була і завжди буде одна, спільна культура.

От, власне, культурна різниця між європ. українством і азійським російством і є тією передбаченою перепоною, що прийняти на довгі століття відсуває можливість реалізації мрій наших так ідейних москвофілів. Саме тому неприродне сполучення впродовж майже 300 літ українства з російством у колишній російській монархії за два дні розлетілося, щоб більше ніколи не сполучитися. І як не змагаються нинішні Гамелани зліпити до купи свою спадщину по азійській монархії, вона — оця механічно збита СРСР — ледви чи довго втримається...

VI.

Як вище згадано, ці всі групи творять штучний зліпок. До того зліпка місцевих „русских людей“ приїшли правдиві „русские люди“ — російські емігранти. Здавалося, що серця місцевих „русских людей“ вискочать з радості! Б'ються вони за найвищий свій ідеал: російський язик — ось є й правдиві російські люди, що по-русски говорять, думають. Б'ються місцеві „русские люди“ за русську культуру — ось є й люди, що принесли цю культуру. Здавалося, що місцевим „русским“ аж серця вискочать з радості!

Дійсність показує щось інше. Особливо в останніх кількох місяцях настав цілковитий розлом, виявилися різниці культури між місцевими рускими людьми, що говорять по-русски. Вистане читати часописи, прим. „Карпаторускій Вѣстник“, який уже не робить різниці між „Українським Словом“ і — „Русскою Землею“,

оба органи йому однаково чужі. Вистане читати „Русскую Землю“, щоби вичитати з неї ата-ки на деяких місцевих „русских“. Вершком розлому є те, що правдиві „русские люди“ робили лабаву з танцями 25. м. м. не в салі русского Нар. Дому общ. Духновича, бо кажуть: не хочемо ні-чого мати спільного з кацапами... У відповідь на це місцеві „русские“ теж робили лабаву — о-на кремо, бо — як казали — з тими кацапами вже не можемо витримати...

Російська еміграція, стративши вплив на місцеве населення, навязує звязки з чеськими партіями, вислідом чого є кілька статей в „Подк. Гласах“, де розхвалено російську емі-грацію. Чеським пануючим кругам потрібна ро-сійська еміграція — для розбивання місцевого населення. Російська еміграція, рятуючи свою шкуру, йде на ту службу.

Місцеві „русские люди“, зірвавши з росій-ською еміграцією, тратять елемент, що творив так звану русскую культуру Підкарпаття: май-же всі публікації общ. Духновича — це праця російської еміграції. Деякі місцеві „русские“ шу-кають звязи з поляками, хоча там знайти о-пору.

Це все свідчить, що під одною спільною на-звою може тільки до часу скриватися кілька від-мінних культур. Розбиття не свідчить про силу, а про упадок.

Ми певні, що ідейні „русские люди“, побачивши банкрутство великої рускої ідеї на Під-карпатті — вернуться до свого народу і тут ста-нуть одними з найліпших працівників на полі української культури — як це сталося і в Гали-чині.

Як зорганізувати збут безрог?

(Голос у дискусії.)

Під таким заголовком помістив у „Ділі“ з дня 24. лютого ц. р. ч. 45 п. Олекса Мацьків дис-кусійну статтю, де порушив дуже важну справу, якою під сучасну пору є збут сільсько-господар-ських продуктів, а головню кооперативний збут живини і домашньої птиці.

З огляду на економічну скруту, яку в першу чергу найбільш чітко відчуло село, Центросоюз як крайня Центральна кооперація для загального заку-пу і збуту, взявся організувати цілу ділянку ще в кінці 1931 року і веде її безперервно досі. Акцію цю прийняли члени кооперації з великим задоволенням, бо зрозуміли, що через коопера-тивний збут сільсько-господарських продуктів досягнуть не лише користі матеріальної, але та-кож і моральної натури.

Вислід праці випав під кожним оглядом хорисно, а обороти говорять про заінтересування села цією так важною ділянкою.

Рік 1932 належить уважати початковим ро-ком організації цієї акції: нав'язування торго-вельних зв'язків з усього роду відборцями і під-готування до цього досить складного діла нашого продуцента та підготовка персоналу.

Обороти цієї ділянки як на перший органі-заційний рік були досить поважні, як під огля-дом кількості так і вартості, бо були ось такі:

	Штук	Kr.	Вартості
Безроги беконкові	4213	370.744	802.590.—
Безроги товщіні	1261	155.103	135.490.—
Безроги експорт Відень	760	80.560	73.700.—
Рогата худоба	219	88.920	37.345.—
Телята	676	28.392	12.208.—
Домашня птиця	50.240	51.651	51.651.—
		Зол.	615.015.—

Колиб наша кооперація не була мала у своїй праці всякого роду зовнішній перепон, то вислід праці був би куди краший. Одначе ці пе-репони не відстрашили наших кооперативних робітників і вони ведуть її далі, консеквентно, по згори наміченим шляхам, а виследи цієї праці з кожним днем кращають.

Поданий у статті п. Мацьковим план у ні-чому не відбігає від дотеперішньої підготовчої праці Центросоюзу, а навіть зловів одобрює його напругу і план організації цієї ділянки, яка зрештою є лише відновленням організації давно-

го Краєвого Союзу для збуту безрог і худоби, а тим лише, що план праці Центросоюзу обіймає не лише безроги, але взагалі збут живини і до-машньої птиці, які то артикули в масовим про-дуктом нашого села.

Центросоюз стояв і стоїть від самого почат-ку на становниці, що для цієї ділянки, яка вима-гає дуже багато праці, часу і фахового персоналу мусять повстати спеціальні кооперативи у відпо-відних районах (повітах), зорганізованих у своїй крайній Централі, яка цілу цю акцію веде би як під організаційним так і під торговельним огля-дом, бо організація кооперативного збуту мусить бути для добра справи і досягнення бажаних ус-лугів ацентралізована.

План праці майбутнього Краєвого Союзу від-повідає в цілості нинішній праці Центросоюзу. Центросоюз задумувався навіть над будовою ко-оперативної беконярні, перевів відповідні перего-вори. На жаль цього не можна було зреалізувати наслідком нових обставин, які витворилися на англійському ринку (контигент імпортів).

Працю Районових Спілок ведуть тепер деякі Повітові Союзи Кооператив, що правда не в та-кій мірі, як це пропонує Шановний Автор, бо не мають до цього ні відповідного апарату, ні по-

Даром

2 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Синьстуська 7.

Почтові висилки відворотно. Хто предложить цей вирізок отримає 8-ий ніжик без-платно.

трібних людей. Однак мусимо ствердити, що вже є Союзи (Рогатин), які вповні ведуть працю про-поновану Районовою Спілкою, але без м'ясарні і продажі вудження, хоч і над тим думають і мають намір, а навіть деякі капітали до оснування цих підприємств (Рогатин, Калущ).

Все вище сказане підкреслює яскраво ва-жність кооперативного збуту сільсько-господар-ських продуктів для нашого народного госпо-дарства і ми є дуже вдячні п. Мацькову, що спра-ву цю порушив. Це може причинитися до розви-тку цієї ділянки у такій мірі, як розвинулась ко-операція молочарська і кооперативний збут яєць.

З пляном автора не можемо погодитися лиш у двох випадках, а саме з його твердженням, не-мов для цієї ділянки не треба капіталу та що до цієї праці люди є.

На основі дотеперішньої практики мусимо ствердити, що відповідний невеликий капітал є конечний, бо без нього праця не піде. Треба бу-лоб довшого часу і великої праці місцевих орга-нізаторів, щоби переконувати продуцентів про виплату належності за безрогу до черва по 7 до 14 днів, як це пропонує автор. Мусимо собі за-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. БЕРЕЗНЯ 1933.
ПРОСПЕР МЕРІМЕ.

Гаманго.

(З французького переклав В. Софронів.)

Капітан Леду був добрим моряком. Зачав від престого моря, потім став помічником кер-маньчача. У битві під Трафальгаром відломок де-рева розпанахав йому ліву руку; її ампутували, а його самого відправили потім з добрими свідоц-твами. Безалія не було йому до впадоби і тому він, як тільки трапилася нагода, вступив у ха-рактері другого поручника на корсарський ко-рабель. Гроші, придбані на кількох виправах, дозволили йому закупити книжок і вивчити те-орію мореплавства, яку знав уже добре з прак-тики. Згодом став він капітаном корсарського корабля з трьома гарматами і шістьдесяти люди-ми залогі, а моряки з Джерзі ще досі оповіда-ють собі про його подвиги. Мир засмутив його дуже: він приєднував собі підчас війни малий ма-стачок, який сподівався збільшити коштом ан-глійців. Поневолі предложив свої послуги мир-ним купцям; а що знали його як рішучу і досвід-чену людину, легко довірили йому корабель. Коли появилася заборона торгівлі муринами і коли, щоби їх надалі постачати, треба було не тільки ошукати французьку митну сторожу, що зрештою не було так тяжко, але також вишпиг-

нутися англійським кружляком, що вже було дуже небезпечно, тоді капітан Леду став для продавців тебану) дуже цінною людиною.

Леду різнився від більшості моряків, які, так як він, довгий час перебували на підвладних становищах, тим що не мав зовсім тої глибокої відрази до новостей і того духа рутини, що їх вони занадто часто привносять зі собою на вищі становища. Назпаки, капітан Леду перший до-раджував своєму підприємцеві завести на кораб-лі залізні скрині для перетримування солодкої води. Кайдани і ланци, яких запаси мають ко-раблі з чорним вантажем, були на його судні нової системи і дбайливо поліровані для охорони перед ржею. Але найбільше слави поміж торго-вцями невільників зеднала йому будова під його проводом спеціального брига, відповідного для такої торгівлі. Був це легкий вітрильник, вузь-кий і довгий як воєнне судно, а всетаки спро-можний помістити велику кількість чорних. Леду назвав його „Надією“. Згідно з його волею вузька і тісна комора під покладом мала лише три стопи і чотири цілі заввишки, тому що цей вимір, на його думку, дозволяв невільникам зна-чайного росту вигідно сидіти; а пречінь стояти вони зовсім не потребують.

— Як приїдуть до колоній — казав Леду — то ще настояться аж забогато!

Чорні, оперті плечима об боки судна, покля-дені на долівці у два рівнобіжні ряди, лишали поміж своїми ногами вузький вільний простір, який по інших муринських кораблях служив тільки до переходу. Леду додумався примістити в цім переході ще інших муринів напощеря до перших. Так його корабель містив у собі на який тузів муринів більше, як іншіх тої самої цюм-ности. У потребі можна би примістити там ще більше; але треба бути людяним і лишити на одного мурина щонайменше п'ять стій завдовжки і дві виши, щоби мав куди розтягнутися підчас шести або й більше тижневої подорожі. Бо, врешті рещт — сказав Леду до власника корабля, щоби виправдати свої ліберальні постанови — мурини, це такі самі люди, як білі!

„Надія“, як це запримітили потім забобонні люди, виплила з Нант у п'ятницю. Інспектори, які дуже докладно ревідували корабель, не відкрити шести великих скринь з ланцюгами, кайданами і взагалі тим залізаєм, яке, не знати чому, нази-вають знаряддям справедливості. Їх навіть зов-сім не адивував величезний запас води, що його брала зі собою „Надія“, яка, згідно зі своїми на-перами, мала плисти тільки до Сенегалу; торгу-вати деревом і слоневою кістю. Подорож не є за-надто довга, то правда, але врешті завелика обе-режність не може зашкодити. Якби так кора-бель натрапив на морську тишу, що зробив би тоді без воли? (Продовження буде.)

1) Так називали себе торговці чорними невільниками.

НАВІТЬ ЧУЖИНЦІ
ПРИЗНАЮТЬ, ЩО

ТУТКИ повноватки і ПАПЕРЦІ „КАЛИНА“ є першої якості.

ти докладно справу з того, що серед нинішніх тяжких часів на селі продуцент збуває свою продукцію не тоді, коли вона вже відповідно виготовлена, але тоді, коли він потребує грошей на власні потреби, чи інших видатків, зв'язаних з веденням господарства. З тим мусимо числитися і справу налагодити в цей спосіб, щоб при збуті продукції продуцент одержував найменше 75 црт. її вартості. А цю готівку треба мати. Лише таким способом буде можна селян-продуцентів кооперувати і вони маючи завдяки кооперативній користі („славні“ наші торговці) будуть мати свої сільсько-господарські продукти збувати виключно через свою кооперативу. Таким чином бачимо, що відповідний невеличкий капітал кооперативний, щоб не допустити до ще одної перепони, без якої і так в це поборювати.

Щодо людей, погоджуємося з автором, що безробітних є досить. Однак до цієї праці треба людей підготованих відповідною практикою, бо лише такі з відповідною ініціативою та організаційним хистом зможуть цю акцію як слід опієсти.

Але цього не вважаємо за перешкоду в самій праці, бо кожного, хто до цієї праці буде мати охоту, буде можна при допомозі відповідних курсів і короткої практики на місцях, де ця діяльність ведеться, підготувати. Але вони мусять зрозуміти, що вони не урядовці, а будівники цієї діяльності в даному районі.

Уважаємо, що для повного переведення поданого п. Мацьковим плану праці, треба буде довшого часу. Основання Краєвого Союзу для збуту живини і домашньої птиці повинно бути завершенням цілої організації краю, а до цього часу буде вести ці агенти відділ при Центросоюзі.

Ми є переконані, що при відповідній праці розвиток цієї діяльності буде дуже скорий, так що впринне коначність заснування Краєвої Центральної. Під теперішню пору з огляду на недостачу відповідного капіталу і заощадження адміністративних коштів ведення, заснування подібного Союзу не було би вказане.

Зате заснування пропонує Районові Спілок зараз було б корисним і вказаним, як лише в тих повітах, чи радше районах, де Повітові Союзи на це дадуть свою згоду, точніше закладення Районної Спілки повинно наступити при тісній співпраці з даним повітовим торговельним осередком, а то з огляду на коначність співпраці Районної Спілки для збуту з місцевими сільськими кооперативами і з кредитовими. Заснування подібних спілок буде корисне для самої акції ще й з того огляду, що вони переберуть на себе дотеперішню працю Повітових Союзів, яких управи, перетяжені веденням Союзів у нинішній кризі, не в силі вповільняти займатися організацією збуту живини і домашньої птиці, яка то праця, як уже сказано, вимагає багато часу й енергії.

Пропонуваний Організаційний Комітет при Центросоюзі є лишнім тому, що працю збуту живини Центросоюз вже організував і засновує там, де на це дозволяють обставини, подібні спілки (Гусаків к. Перемишля) та буде займатися заснуванням дальших спілок. Колич постане стільки спілок, що вони будуть у можливості відповідно визнавати свою Центральну, то Центросоюз передасть їй усі дотичні агенти.

Питання технічного ведення агенд тут не торчимо, бо обговорювання їх потрібне при кожноразовому організуванні Районної Спілки тому, що воно у кожному окремому випадку є інше.

Маємо надію, що найближча Районна Спілка по Гусакові повстане за порозумінням з Центросоюзом з ініціативи Шановного Автора у його районі.

Орест Радловський.

СЕНАТ.

УХВАЛЕННЯ БЮДЖЕТУ.

Сенат покінчив учора розправу над бюджетом держави на рік 1933-34. Бюджет прийнято гласним посівом БВ з кількома поправками і з законом спарбоним. Поправлений таким чином бюджет буде відісланий знову до союму.

Після того сенат прийняв кілька резолюцій, з них резолюцію, яка вживає уряд, аби з уваги на 250-ліття відісичі Вілли вибів пам'яткові медалі в честь Собеського, і резолюцію про коначність готівки для Польщі.

та власні і зод. Можна прислати пошто-
вими марками.

І Франція на шляху до диктатури?

Кореспондент газети „Нью Йорк Сав“ повідомляє з Парижа, що в політичних французьких кругах не вірять у зрівноваження бюджету, внесеного у парламенті новим прем'єром Едвардом Даладіє. В тих кругах отверто говорять, що фінанси Франції може спасти лише якийсь диктатор. Слова „диктатор“ уживають тепер залюбки газети в редакційних статтях.

В парі з тим появляються домагання ревізії

конституції, а дехто навіть оглядається за сильним чоловіком, який міг би надаватися на диктатора.

Серед таких настроїв підносять голову французькі монархісти, а претендент до французького престолу, князь де Гізе, розпочав недавно пропаганду за собою, видаючи маніфест із Брюсселя до французького народу.

„Воєнна пропаганда — це анахронізм“.

НЬО ЙОРК, 13. лютого. (Вл. кор.) Пересічний громадянин Америки добре пам'ятає воєнну гістерію і ненависть, поширювану навіть між шкільними дітьми до всього, що було німецьке. А ось сьогодні читаємо, що на вчорашніх зборах Мирової Конференції Молоді, що відбулися в домі „Прийателів“ при 15 вулиці в Нью Йорку при співучасті 250 делегатів церковних і світських

організацій, перейшла резолюція з домаганням до шкільних властей, щоб вони постаралися усунути із шкільних підручників усякі зазиви до воєнних подвигів, бо вони деморалізують нове покоління і є на ділі пережитком. У мотивах резолюції сказано, що минула війна не принесла американцям нічого, крім озлоблення різних народів на Америку.

На шерстку і порепану шкіру КРЕМ NIVEA

Ціни золотих 0 40—2 60.

Святотатська крадіж в українській церкві.

НЬО ЙОРК, 13-го лютого. (Вл. кор.) Минулого тижня невисліджені злочинці розбили бічний вхід до українсько-католицької церкви св. Юрія в Нью Йорку і забрали із захристії дві золоті чаші. Інших дороговцінностей, як впр. коштовної

монстранції не могли вийти, бо вона переховується деінде. Та проте шкода значна, бо церква лишилася без чаші і треба було купити зовсім нову.

Незгіршій заробіток при снігу.

НЬО ЙОРК, 13. лютого. (Вл. кор.) Впродовж трьох останніх днів управа міста Нью Йорку наймає 30.000 робітників до згортання і вивозу снігу, який упав зараз після великих морозів минулого тижня. Робітникам платять по 50 центів на годину, отже багато теперішніх безробітних могло хоч у дечім підтягуватися у важких часах. Сніг відгортають машинами, але його треба ще згортати на купи, а до цього ще нема машин. Щойно як на обох боках вулиць покладено

правдиві вали зі снігу, забирають їх машини на троки. Однак з огляду на великий поспіх у роботі, треба було ще наняти парові шуфлі, яких уживають будівельні підприємства до виконання ям під фундаменти. Цими шуфлями нагромажують сніг на тяжкі троки і в той спосіб приспішується вичищення великого міста зі снігу; тимсамим не допускають і до болота, бо сніг почав уже таяти.

За океаном.

ОДНОДУШНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В АМЕРИЦІ У СПРАВІ ВИСТАВИ В ШИКАГО.

В Нью Йорку зібралися 7. лютого ц. р. на нараду в Українській Домі представники центральних організацій і преси з нагоди приїзду членів ексекютиви Української Виставової Корпорації в Шикаго, а саме д-ра Мирослава Сіменс-Сіменовича і г-м. Михайла Белегая. Крім них ваяли ще участь у нарадах: Теодор Касків, заст. гол. „Провидіння“, Володимир Лотоцький і Семен Демидчук, як редактори часопису „Америка“; Іван Каштанюк, рекордний секретар Українського Народного Союзу, д-р Лука Митуга й Омелян Ревюк, як редактори „Свободи“; д-р Во-

Абтурієнти! Пригадуємо, що шкільні таблі по новочасному й дешево виконує фотограф 1318 „Venus“, Академічна 24. 15-20

лодимир Левицький, як редактор „Народної Воли“; інж. Стефанія Чижович, як представник містеческих організацій із зах.-українських земель. П. М. Хандога в імені „Народного Слова“ прислав оправавання відсутності з причини великого віддалення.

Наради тревали біля 8 годин і покінчилися однодушною ухвалою всіх присутніх, що участь українців у виставі в Шикаго є необхідною коначністю; що треба підтримати змагання Української Виставової Корпорації у справі будови окремого українського павільйону; що українська преса підтримає усіма силами працю Корпорації для досягнення цієї цілі; що працю Корпорації повинна вести група фахових людей і тому представники припоручають Корпорації скріпити видатність праці через прийняті відповідних сил, а саме інж. Стефанія Чижович і д-ра Л. Цегельського; щодо будови павільйону і переведення грошевої збірки треба приступити якнайскорше, бо

дуже короткий речинець, але при найменших видатках; що план переведення кампанії має уложити Корпорація і завізвати до співпраці все громадянство, а українська преса має солідарно піти з Корпорацією.

У виконанні наміченого плану представники Корпорації з місця заповіли низку конференцій з видними українськими людьми в Філадельфії і в Нью Йорку.

ОПЕРА „МАЗЕПА“ МАЄ БУТИ ВИСТАВЛЕНА ТАКОЖ У ФІЛЯДЕЛЬФІ.

Опера „Мазепа“ Чайковського має бути виставлена в перших днях березня в одній з великих оперних саль у Філадельфії. Мають виступити всі ті самі артисти, що брали участь в опері в Нью Йорку, а саме всі оперові співаки і співачки, та сама велика оркестра під проводом українського компоніста Павла Углицького і ті самі професіональні співаки, що співали в хорі. Декорації будуть теж ті самі, що були спеціально виконані для опери „Мазепа“ в Нью Йорку. П. Дмитро Чутро, що займався виставою, одержав між іншими також призначення за гарне виконання опери від найславнішого диригента оркестри в Америці й компоніста та авторитету у музиці Волтера Демронна (родом німця) з Нью Йорку.

ВИДАННЯ ПОРТРЕТУ МАЗЕПИ.

В 1918 році найшов Михайло Дяченко в музею у Парижі гарний портрет гетьмана Івана Мазепи в молодому віці. Цей портрет того самого 1918 року видала спілка „Верингора“ в Білій Церкві, але лише в 600 примірниках. Після настання більшовицької Москви на Україну той перший невеличкий наклад пропав. Лишилось за кордоном лише кілька примірників. Один із них роздобув п. Юліян Ситник, котрий саме недавно вернувся із старого краю. Він тепер видав цей портрет Мазепи з молодого віку, як дійсного воєнця лицаря, у більшому накладі і його можна дістати в українських книгарнях в Злучених Державі і в Канаді.

А. Пясецький С. А. Краків

фабрика чоколяди

порушає: у великій виборі безконкурентній ролі сметанової, молочної десертної чоколяди, як також різносортиї кармеліки і цукки. Не шумною рекламою, дарунками у виді льосів шаста, бонками і т. ін., але краще знаменитими виробами, прирадженими з гарантованих чистих цукриків хочемо здобути призначення якнайшвидше, даючи одночасно своїм виробам приступні ціни.

Замовлення приймає

Народня Торговля, Львів

Поможім найбільшим!

Щоби бодай у деякій мірі облекшити незаможну долю наших безробітних у Львові — отворив Союз Українок чайню для найбільших у зомівці Т-ва св. Йосифа при вул. Руській 10.

Для завершення цього діла успіхом — є кожна співпраця усіх шарів нашої суспільності, тому Народня Організація Українців м. Львова звертається отсею дорогою до громадянства із закликом:

ПОМОЖІТЬ НЕ СЛОВАМИ — А ДІЛОМ!

Кожний, до кого дійде заява, долучена до нинішнього числа, нехай покаже, що хоче допомогти своєму безпомічному братові! Не ходить про велику суму — але про постійну підмогу принайменше на покриття видатків на одно снідання в квоті 15 гр., або на один обід у квоті 40 гр.

На такий видаток стати кожного українця — хочби був беззастовний. Тому нехай не змарнується ні одна заява, — нехай виконана поверне до рук організаторів того діла і дасть їм спробою обтерти неолну сльозу, врятувати не одного від голодової смерті!

Надходячий час Великого Посту дає нам найкращу можливість показати, до чого здібні ми „ради помічі ближньому“ і доказати, що в разі потреби українці порятують свого меншого брата. НАР. ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ М. ЛЬВОВА.

Долучену заяву переслати виконану до Ред. „Діла“ або до Народньої Організації укр. м. Львова.

Фінансовий плян у Франції

ПАРИЖ, (ПАТ). Палата послів прийняла у гуртовому читанні 348 голосами проти 222 в цілості фінансові проекти уряду.

ЗА СТРАЙК — ВЯЗНИЦЯ.

ВІДЕНЬ, 1. III. ПАТ. У зв'язку зі заповідженням на нині страйком залізничників рада міністрів на надзвичайному засіданні ствердила, що участь у страйку противорічить обов'язковим службовим приписам і цісарському розпорядкові з липня 1914 р., тому за страйк каратимуть в'язницею, а навіть відправляти зі служби.

ЩЕ МОРАТОРІЯ.

ЛЬОНДОН, 1. III. Згідно з вістками з Нью-Йорку губернатори штату Кентокі та Тенесі оголосили мораторію для своїх банків у цих штатах. При цьому зазначили, що мораторія триватиме довгий час.

ПРОТИ УРЯД. КОМІСАРЯ В БАВАРІІ.

МІНХЕН, 1. III. ПАТ. Баварський прем'єр Гельд у рішучій промові в Бамберзі виступив проти погрозу міністра внутрішніх справ Фріха в справі введення в Баварії урядового комісара. Католики доволі сильні, щоби такий замах схожий на поведінку держави з 1870 р., здержати й умітнуть боронитися.

ДВА КОМУНІКАТИ.

ПЕКІН, 1. III. ПАТ. Головна китайська газета стверджує, що всі японські наступи для здобуття просямику Пеі-Ші-Цу китайські війська відбили. Японські операції в цьому важкому стратегічному пункті обмежилися до бомбардування китайських станович.

ТОКІО, 1. III. ПАТ. Японські війська посуваються у двох напрямках на Чинь-Фень і Лін-Гуань. У вістках Чинь-Фень японці відперли та відкинули в напямі гір 10.000 китайських воїків. На фронті Лін-Гуань японці стрівалися із ватагами супротивом китайців. Згідно з останніми вістками японці мабуть заняли Пеі-Ші-Цу.

ТОКІО, 1. III. ПАТ. Кіннота під проводом ген. Морі посувається скоро вперед. Заняла Пао-Чунь. Рівночасно війська ген. Мацуки заняли Чень-Пін. Наслідком здобуття тих 2 місцевостей японці небаром потім заняли Чі-Фень.

ЧЕРМАК БУДЕ ЖИТИ.

Львівськ. часописи повідомляють із Вашингтону, що згідно з останнім лікарським бюлетеном бурмістр Шикаго Чермак провів віч спокійно. Тому теж лікарі мають тепер багато більшу надію, що Чермак виступить із життя.

Український концерт у Відні.

Відень, кінець лютого.

Для 19. II. п. р. відбувся у власній салі на Банкгассе за ініціативою Допомогового Комітету українським безробітним у Відні концерт переважно української музики та варолий пісні. Концерт цей гідний уваги, бо взяли в ньому участь найкращі українські музичні сили у Відні, як проф. Бережнийський (челіст), п. Дарія Каранович-Гордінська (п'яністка), п. Миросла Левицька (п'яністка), п. Занько (скрипак), п. Савка Ів. (співак держ. опери) та диригент українського хору у Відні п. Андрій Гнатишин.

Концерт мав у програмі твори композиторів: Стеценка, Барвінського, Лядкевича, Гайворонського, Степового, Леонтовича, Косенка, Кошиця, Давидовського та вкінці самого диригента А. Гнатишина, якого „Гомін села“ дійсно гідний твір на муж. хор. Це вразило народних пісень, попереджена вступом самого автора, згармонізована в народнім характері. З чужих композиторів увійшли тут Е. Завер (проф. Муз. Акад. у Відні), Фрескобальді та Двожак. Усі артисти виявилися зі своїх завдань дійсно дуже гарно.

так, що подібного українського вечора Відень давно не памятає, тимбільше, що у виконавці були твори мало знані, а навіть деякі ще недруковані, як нпр. „Марш“ Барвінського, що його одержала п'яністка просто зпід рук автора. Тези твори, як: „Листок до альбому“ Лядкевича, кан. дна Барвінського наїшли тут своє місце.

Вкінці треба зазначити, що загальною подобою український хор, зокрема мішаний, який виступив у національних строях. Треба висловити признання для праці й енергії диригента, що вмів алувати всі групи, як студентство, інтелігенцію і робітництво, в один хор. Майже кожна пісня мусів хор повторити двічі, з шораз то кращим успіхом. Булоб лише побажано, аби хор, як мішаний, так і мужеський, продовжував далі свою працю та причинились до поширення української пісні за кордоном.

Салю була виповнена як своїми, так і чужинцями по береги так, що не стало місця. Дохід призначений на українських безробітних у Відні. По концерті відбулась загальна забава у Відні.

Присутній.

Після пожежі райхстагу.

ДЕКРЕТ ПРЕЗ. ГІНДЕНБУРГА.

БЕРЛІН, (ПАТ). Вчора вечером оголосили декрет президента Гінденбурга про оборону німецького народу перед комуністичним терором. Декрет касує постанови конституції у справі загарантування особистої свободи, свободи слова і преси, а також телефонічних розмов, метикалисти мешкань і приватної власности. Декрет передбачує кару тяжкої тюрми за опір проти заряджень центральної і краєвої влади, а кару смерті або досмертної в'язниці за збройний виступ чи замах при допомозі вибухових матеріалів, а також за акти терору на залізничні шляхи й обекти. Карою смерті або досмертної в'язниці будуть карані замах на президента Німеччини, членів або комісарів державного уряду, а також урядів союзних, а даліше намова до заворушень або заворушення прилюдного спокою зі зброєю в руці, крім того за в'язнення осіб з метою вжити їх як закладників у політичній боротьбі.

Комунальні органи влади обов'язані приновитися до постанов оголошеного декрету. В

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІАЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У НІО Н“, ВУЛ. КОСЦЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

По широкому світі.

— Президент Рузвельт комплетує далі свій уряд. Секретарем праці іменована міс Френсіс Перкінс. Секретарем торгівлі Дан. Ропер.

— Китайська команда обвинувачує японців, що в летунських наступках уживають бомб із трілиним газом.

— Румунський уряд з огляду на опадність зліківдував академію мистецтв у Кольонварі, консерваторію в Чернівцях, багато катедр різних університетів і 76 середніх шкіл.

ЮГОСЛАВІЯ РАТИФІКУВАЛА ПАКТ МАЛОЇ АНТАНТИ.

БІЛГОРОД, 1. III. ПАТ. Законодатна палата після експозе міністра закорд. справ Ефтича в присутності представників уряду та дипл. корпусу й публіки ратифікувала одоголосно заключений недавно пакт Малої Антанти. Мін. Ефтич сказав, що в пакті нема військових клявзуль.

З освітньої комісії.

ВАРШАВА, 1. III. ПАТ. Соймова освітня комісія радила нині над урядовим проектом закону про держ. стипендії й інші форми помічі для молоді вищих шкіл. Референт проекту пос. Чума підкреслив, що проект обіймає теж молоді акад. приватних шкіл і докторантів, у відріжненні закону з 1923 р.

Після зголошення поправок пос. Великановичем (Укр. Клуб) і Лянгером (люд.) за відкинення проекту, дискусія відложили до по-позня.

краях, де місцева влада того не зробить, уряд Німеччини буде управнений сам увести ті постанови в життя.

ЛЬОКАЛЬНА ВІЗІЯ.

БЕРЛІН, (ПАТ). У вівторок пополудні відбулася в будинку райхстагу льокальна візія, на якій був присутній справник підпалу ван дер Ліббе. Йшло про устійнення способу підпалення вогню в поодиноких місцях і нагромадження вогнечних до підпалу легкозапальних матеріалів. Оголошений комунікат стверджує, що це неможливе, аби ван дер Ліббе доконав свого вчинку у такому короткому часі, в якому все відбулося. По вістам преси відбулася також конфронтація Ліббе з головою комуністичної фракції Торглером. Про вислід конфронтації нічого не звати. Комунікат бюра „Конті“ стверджує, що Торглер не тільки перебував кілька годин у райхстагу з Ліббе, але також і з кількома іншими справниками підпалу. Всі вони мали втекти з райхстагу підземним коридором до інсталації центрального отрівання, що лучить будинок парламенту з домом президента райхстагу.

СТЯГНЕНИЙ РОЗПОРЯДОК.

БЕРЛІН, (ПАТ). Розпорядок, що всі публичні льокалі у Берліні мусять бути замкнені в год. 12-й в ночі, президент поліції тимчасово стягнув.

ГРІЗНИЙ БУРЕВІЙ.

ДЕБЛІН, 1. III. ПАТ. В міру поступенного привертання комунікації між поодинокими частинами краю звідусіль приходять вістки про шкоди, що їх заподіяв небувалий буревій, що лютував на Ірландію в ост. днях мин. тижня. Буревій із сніговою змишав майже всі телефони та телеграфи. Корабель, що віз шотландську дружину копаного м'яча на міжнор. змагання, блукав по морі 11 годин. Капітан корабля сказав, що ще ніколи не бачив такої бурі на Півніфіку й Атлантику. Потонули цілі рибальські флотилії. Згинуло кілька осіб.

ГОРЯТЬ ГОТЕЛІ.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 1. III. ПАТ. Нині рано вибухнула в Марктфельке, в півн. Фінляндії, велика пожежа, наслідком чого досі згорів алейкий готель і два товарові дома. Пожежа триває. Сильний вітер утруднює дуже рятунову акцію. Фінл. телеграфічна агенція повідомляє, що підозріння паде на комуністів.

ВІННІПЕГ (Канала), 1. III. ПАТ. У провінції Саскачеван згоріли два готелі. В Тісделі підчас пожежі готелю згинуло 8 осіб, а в цьому 5 жінок. У Ріджкліфі підчас пожежі готелю згоріло 9 людей.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

